

Revista EduFin

EDUCAȚIE FINANCIARĂ

DASCĂLILOR NOȘTRI,

Se spune că există trei meserii pe lume pentru care ai nevoie de har pentru a le practica: dascăl, medic și preot. Niciuna dintre acestea nu poate fi săvârșită dacă nu pui pasiune, dacă nu ești dedicat sută la sută, dacă nu ești aproape de cel pe care-l înveți, de cel pe care-l tratezi sau de cel pe care-l povățuiești.

În această perioadă complicată pe care o traversăm, poate cea mai grea după cel de-al Doilea Război Mondial, sistemul de învățământ se reinventează. Dascălii trebuie să continue să fie aproape de elevii lor și să-i îndrume. Trebuie să găsească soluții la problema generată de această izolare la care suntem supuși cu toții.

Am văzut că Internetul și rețelele sociale schimbă paradigma în educație, iar dumneavoastră folosiți din plin aceste resurse moderne pentru a le preda elevilor, pentru a-i ține conectați la materii și pentru a le evalua cunoștințele. Fără doar și poate, harul se transmite și online!

Din păcate, și Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) a trebuit să suspende temporar toate activitățile dedicate educației financiare ce implică interacțiune directă. În prezent, lucrăm continuu la îmbunătățirea proiectelor noastre, astfel încât să putem relua, cu motoarele turate la maximum, toate programele, atunci când vom fi în siguranță cu toții.

Ne-am gândit totuși ca, în această perioadă, să venim în sprijinul dumneavoastră și am editat o revistă online dedicată educației financiare. Sperăm să vă fie utilă.

Veți putea regăsi în paginile publicației EduFIN informații de bază despre piețele financiare non-bancare (piața asigurărilor, piața de capital, piața pensiilor private), pe care ASF le reglementează și le supraveghează.

Ne-am propus să abordăm subiecte referitoare la produse financiare non-bancare, la mecanisme și concepte de piață.

Știm cu toții cât de importantă este educația financiară timpurie și cât de important va fi, mai ales în perioada ce va urma, să luăm deciziile ce țin de domeniul financiar, în deplină cunoștință de cauză.

Vă suntem recunoscători pentru modul în care v-ați implicat în proiectele de educație financiară derulate de ASF și vă așteptăm în continuare alături de noi. Suntem convinși că vom reuși să depășim cu bine perioada dificilă prin care trecem și că ne vom revedea curând în școli. Cu har!

Lectură plăcută!

CUPRINS

Educație Financiară

03 Educația financiară, misiunea ASF pentru viitorul lor

Asigurări

- 06 Totul despre asigurări sau De ce avem nevoie de umbrelă chiar și când nu plouă
- 10 Totul despre polița de asigurare împotriva dezastrelor naturale
- 12 Asigurarea facultativă a locuinței, un plus de siguranță
- 14 Asigurarea de călătorie, soluția pentru o vacanță liniștită

Burse

- 17 Ce este bursa și cum funcționează
- 20 De ce este importantă intrarea bursei românești în liga piețelor emergente

Pensii Private

- 23 Ce este pensia administrată privat?
- 26 Sistemul de pensii administrate privat, în cifre
- 28 Ce este pensia facultativă?
- 30 Sistemul de pensii facultative, în cifre

Fun

- 32 Înțeleg asigurările! Completează corect rebusul.
- 33 Quiz
- 34 Greierile și furnica

Revistă redactată și editată de Serviciul Comunicare cu sprijinul colegilor din departamentele de specialitate din cadrul ASF, în colaborare cu Serviciul Monitorizare și Educație Financiară.

EDUCAȚIA FINANCIARĂ, MISIUNEA ASF PENTRU VIITORUL LOR

Autoritatea de Supraveghere Financiară crede cu tărie că debutul timpuriu al educației financiare ocupă un rol foarte important în creionarea viitorului consumator de produse și servicii financiare. Un consumator care să ia decizii înțelepte. Astfel că ASF și-a asumat rolul de mentor și a derulat în ultimii cinci ani ample proiecte de educație financiară, așezându-se la „catedra” a peste 200.000 de copii și tineri pentru a le destăinui tainele lumii financiare.

Tabăra Urbană este un program deschis de ASF pentru a încuraja educația financiară. Tabăra este organizată an de an în vacanța de vară.

Am luat în luna martie decizia de a amâna organizarea acțiunilor aferente celebrării GMW, deoarece ne preocupă sănătatea și siguranța întregii populații. Toate acțiunile însă vor fi reprogramate. Dacă aveți propuneri și sugestii de activități sau doriți să participați la cele actuale, scrieți-ne pe edu@asfromania.ro. Educația financiară este pentru noi un proces flexibil, modelat după nevoile și dorințele beneficiarilor.

Se spune că educația financiară este la fel de importantă ca cei șapte ani de acasă. În contextul în care România este încă departe de a avea cei șapte ani de acasă la această materie, ASF și-a asumat un rol extrem de important în domeniul și a inclus educația financiară în rândul priorităților sale strategice. Prin urmare, a conceput, a dezvoltat și a implementat mai multe programe la nivel național, dedicate îmbunătățirii substanțiale a gradului de educație financiară în rândul populației, cu precădere în rândul copiilor și al tinerilor.

Cu acest deziderat, ASF se alătură pentru al cincilea an consecutiv campaniei internaționale Global Money Week (GMW), demarată în anul 2012 de fundația Child & Youth Finance International (CYFI), pentru promovarea educației financiare în rândul copiilor și tinerilor. Deoarece situația epidemiei COVID-19 s-a suprapus cu luna martie, lună tradițională pentru celebrarea GMW, ASF a decis pentru protecția copiilor amânarea evenimentelor pentru o perioadă în care copiii și tinerii să poată participa în siguranță la activitatea de educație financiară.

Maratonul educației financiare

Începută în 2015, activitatea de educație financiară a cuprins o serie de programe și acțiuni interactive adresate:

- copiilor, învățarea prin joc și utilizarea de aplicații practice fiind considerate un mod non-formal de educație modernă;
- tinerilor, învățarea prin aplicații și interacțiuni directe fiind o modalitate de educație practică, utilă în formarea de abilități financiare specifice;
- profesorilor, rolul lor fiind unul important în dezvoltarea procesului educațional din România;
- populației adulte, ca proces al protecției consumatorilor, nu numai din perspectiva educației financiare, dar și din cea a informării și comunicării publice.

Prin intermediul programelor derulate de ASF și de partenerii săi, copiii și tinerii pot vizita Bursa de Valori București, sunând clopoțelul pentru a da startul sesiunii bursiere și participând la jocuri interactive care să-i introducă în lumea instrumentelor financiare.

De asemenea, pot vizita mai multe entități financiare care își deschid porțile pentru ei din dorința de a oferi interacțiunea cu mediul financiar într-un dialog liber și antrenant. Studenții din centrele universitare partenere beneficiază de activități interactive de învățare, stagii de practică, concursuri și acces la informații necesare în studiile de licență, masterat, doctorat. În ample campanii de informare și conștientizare, Depozitarul Central oferă populației acces gratuit la serviciile de schimbare a codului IBAN. În programul Start2Teach, profesori din învățământul preuniversitar participă la mai multe sesiuni de pregătire în domeniul financiar susținute de ASF și Institutul de Studii Financiare (ISF). În 5 ani consecutivi, ASF și actori de pe piața financiară nebancaară au sprijinit educația și responsabilitatea socială și au dotat școli și grădinițe cu materiale educaționale. În 2020, această acțiune s-a adresat unităților de învățământ din medii sociale defavorizate. Eveniment etalon al săptămânii GMW și unic la nivel național, Gala Premiilor EduFin constituie un cadru de înaltă ținută pentru recunoașterea excelenței prin acordarea de premii pentru cele mai bune proiecte de educație financiară derulate în România. Acest eveniment va avea loc și în 2020, păstrându-se tradiția.

Competițiile de debate pe teme financiare, organizate de ASF cu sprijinul ARDOR, sunt inedite în piața financiară internațională, conferind României unicitate. Tinerii participanți au devenit astfel promotorii unei noi mișcări educaționale.

5 ani cu acțiuni sub egida GMW

ASF s-a alăturat campaniei internaționale Global Money Week începând cu anul 2016 și a participat alături de alte autorități din întreaga lume la promovarea educației financiare. Autoritatea a organizat sub egida GMW acțiuni și programe de educație financiară pentru învățământul preuniversitar, pentru învățământul universitar și pentru populație în general.

Educația financiară este cea care permite înțelegerea fenomenelor financiare și care, conform studiilor existente, induce un comportament pozitiv la nivelul individului, ajută la înțelegerea măsurii în care le sunt satisfăcute nevoile, obligațiile și drepturile lor în calitate de consumatori.

Obiectivele pe care ASF și le-a propus în organizarea acțiunilor sub egida GMW sunt:

- creșterea nivelului de conștientizare cu privire la importanța educației financiare și rolul acesteia în dezvoltarea economică a țării;
- creșterea accesului copiilor și tinerilor la noțiuni de educație financiară, la informații și căi de adresare a problemelor;
- realizarea unor evenimente prin intermediul cărora copiii și tinerii să participe activ, prin joc și implicare participativă, la stabilirea unor necesități de învățare;
- familiarizarea copiilor și tinerilor cu activități reale, specifice pieței financiare, și stabilirea unei relaționări cu profesioniștii din piața financiară (*job shadow*);
- implicarea efectivă a asociațiilor de protecție a consumatorilor în activitatea de promovare a educației financiare și a necesității acesteia;
- realizarea unor acțiuni care derivă din responsabilitatea socială a autorităților publice față de creșterea nivelului educației și creșterea gradului de incluziune financiară în România.

ASF s-a așezat la catedra a peste 165.000 de elevi și studenți

Programele ASF de educație financiară au reunit, de la momentul demarării lor în anul 2015 și până în prezent, peste 12.000 de studenți și peste 157.000 de elevi. În fiecare an tot mai multe universități, școli și profesori solicită ASF implementarea programelor sale în unitățile de învățământ. Beneficiile educației financiare pentru populație, fie că ne referim la populația adultă, activă în câmpul muncii, fie că ne referim la copiii și tinerii sau la pensionari, se reflectă într-o piață financiară concurențială, cu entități preocupate de inovație și o piață financiară în care consumatorii specifici își cunosc drepturile și obligațiile. O cerere „profesionistă” de produse și servicii financiare nu poate conduce decât la o ofertă în consecință.

România, câștigătoarea marelui premiu CYFI Country Award în 2017

România a câștigat în 2017 marele premiu CYFI Country Award – zona Europa pentru programele de educație financiară derulate la nivel național în anul 2016 de Autoritatea de Supraveghere Financiară, Banca Națională a României și Ministerul Educației Naționale. Distincția acordată de CYFI a fost primită în cadrul premierii găzduite de Președinția Germană a G20, care susține campania Global Money Week.

Global Money Week – lecție pentru un viitor financiar responsabil

Global Money Week este o campanie de conștientizare, susținută anual la nivel internațional, destinată să inspire copiii și tinerii și să îi încurajeze să învețe despre noțiuni financiare, economice și antreprenoriale. Campania a fost începută în anul 2012 de fundația Child & Youth Finance International (CYFI) și este preluată din 2020 de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD).

Prima dată folosit în 2017, mesajul GMW „Learn.Save.Earn.” („Învăț. Economisește.Câștigă.”) s-a transformat în slogan internațional permanent al campaniei GMW. Organizatorii și autoritățile din întreaga lume implicate în susținerea acestei campanii încurajează copiii și tinerii nu numai să învețe cum să își administreze banii, dar și să transfere cunoștințele lor către familii și comunități. Învățându-i

pe copii și pe tineri despre drepturile și responsabilitățile lor sociale și economice, participăm la formarea de generații de adulți care pot adopta decizii financiare înțelepte. Învățându-i pe copii de la cele mai mici vârste despre manifestarea unui comportament financiar bazat pe economisire, contribuim la formarea unor aptitudini de management financiar folositoare în viață. Învățându-i pe copii și tineri despre piața financiară, economică și antreprenariat, ajutăm la formarea carierelor și creșterea bunăstării financiare.

În cele opt ediții ale GMW, începute în 2012, campania internațională a adunat sub sigla sa peste 32 de milioane de copii și tineri din 174 de țări. Autorități, instituții și organizații din întreaga lume organizează în

săptămâna GMW din fiecare an evenimente pentru celebrarea GMW, promovând accesul liber și nediscriminatoriu la educație financiară prin activități interactive și distractive.

“ **Motivul pentru care lumea se teme să investească este că nu știe în ce se bagă. Documentează-te despre investiții!**

Dave Ramsey
Promotor al educației financiare,
autor și speaker motivațional

Concurs pentru profesori în programul *Start2Teach*

Autoritatea de Supraveghere Financiară și Institutul de Studii Financiare (ISF) derulează programul *Start2Teach*, în colaborare cu inspectoratele școlare teritoriale. Acest program este dedicat profesorilor din învățământul preuniversitar și are ca obiectiv principal furnizarea unui suport pentru cadrele didactice care predau noțiuni de educație financiară.

Pentru a susține activitatea didactică, într-un mediu concurențial, în cadrul acestui program, ASF și ISF au inițiat un concurs dedicat profesorilor. Tema concursului este elaborarea unui plan de lecție având drept subiect *Relația consumatorului cu instituțiile financiare nebancale - Produse și servicii de asigurare*.

Pentru a se înscrie la acest concurs, participanții vor transmite o propunere de plan (fișă) de lecție, conform standardelor în domeniu, pentru o oră de educație financiară din programa disciplinei *Educație Economico-Financiară* pentru clasa a VIII-a, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3393/28.02.2017. Planul de lecție se va referi la ora (lecția) aferentă competenței specifice 1.2. din programa menționată.

Înscrierea lucrărilor în concurs se face pe adresa de e-mail edu@asfromania.ro, până la data de 12 iunie 2020.

Cele mai bune 10 planuri de lecție vor fi premiate cu 10 tablete, câștigătorii urmând să fie desemnați la finalul lunii iunie 2020. Mai multe informații puteți găsi **AICI**.

TOTUL DESPRE ASIGURĂRI sau DE CE AVEM NEVOIE DE UMBRELĂ CHIAR ȘI CÂND NU PLOUĂ

Se spune că o umbrelă nu poate opri ploaia, dar ne poate permite să stăm în ploaie. O asigurare nu garantează că un anumit risc nu se va produce, dar ne permite să reducem semnificativ daunele create de producerea acestuia. Ce sunt asigurările și care sunt avantajele acestor produse financiare aflați din textul de mai jos.

Asigurările au cunoscut în ultimele decenii un grad ridicat de dezvoltare și de sofisticare, însă acestea sunt produse financiare care au apărut cu mii de ani în urmă. Practic, asigurările au apărut odată cu banii, atunci când au apărut și riscurile. Babilonienii au fost primii care au legiferat și au reglementat statutul asigurărilor în celebrul Cod al lui Hammurabi, în anii 1750 înainte de Hristos. Negustorii care călătoreau pe apă aveau posibilitatea să primească un împrumut pentru

a-și finanța transporturile. Pentru a-și putea asigura transportul, ei puteau plăti o sumă adițională creditorilor, care îi asigurau că, în situația în care transportul de marfă este furat sau distrus de furtuni, negustorii nu mai erau nevoiți să ramburseze împrumutul creditorului. Iată că prima asigurare legiferată a fost cea împotriva furtului.

De la babilonieni încoace, asigurările au cunoscut tot felul de forme, acoperind diverse riscuri, fiind adaptate la nevoile

vremurilor. S-au dezvoltat primele fonduri de asigurări, au apărut primele asigurări de viață, apoi cele de locuințe. În secolul al XVIII-lea a apărut prima lege a asigurărilor. Practica asigurărilor a fost legiferată și promovată de Benjamin Franklin, renumitul diplomat american ale cărui decizii, invenții și descoperiri științifice au influențat istoria omenirii. Franklin a înființat un birou de asigurări în Philadelphia, susținând în primul rând asigurările împotriva incendiilor.

Ce este o asigurare

Ce este, de fapt, o asigurare? Este o formă de protecție, bazată pe un contract, prin care o persoană (fizică sau juridică), numită asigurat, cedează anumite riscuri unei societăți de asigurare (asigurător), plătind o sumă de bani numită primă de asigurare. Asigurătorul se obligă să plătească asiguratului despăgubirile în cazul producerii riscului prevăzut în contract.

De ce este utilă o asigurare

Indiferent cât de mult a evoluat umanitatea, un lucru este cert: nu tot ceea ce se întâmplă în jur poate fi controlat, oricând poate avea loc un eveniment care să producă pagube, iar cel mai bun exemplu este natura. Dar natura nu este singura care poate provoca pagube. Accidente se întâmplă la tot pasul, au loc furturi sau inundații ale locuințelor din cauza unor conduite sparte. Riscuri vor exista întotdeauna. În plus, se mai pot produce riscuri în legătură cu sănătatea, cu activitatea profesională ș.a. De aceea, este foarte important și util ca aceste riscuri să fie transferate unei companii specializate, adică unei societăți de asigurare. În cazul în care un risc se produce, păgubitul poate să nu suporte povara daunelor financiare, ci acestea să fie acoperite

total sau parțial de asigurător. În schimbul unei sume de bani (prima de asigurare), asiguratul se poate pune la adăpost de problemele financiare cauzate de accidente, incendii, furturi, dezastre naturale, boli, erori profesionale și multe altele.

Fiecare persoană trebuie să conștientizeze că este expusă zi de zi diferitelor tipuri de riscuri, care au impact atât emoțional, cât și financiar. Este foarte important ca fiecare să se informeze despre asigurări, să discute cu un agent despre nevoile sale pentru a alege cea mai potrivită asigurare.

Plata despăgubirilor este primul și cel mai important beneficiu pe care un asigurat îl așteaptă de la o asigurare. Reducerea incertitudinii privind resursele financiare este un alt beneficiu – o asigurare îl ajută pe asigurat să revină la starea de dinaintea producerii riscului. De asemenea, folosirea eficientă a resurselor financiare este un alt plus al asigurărilor. Pentru a putea să plătească eventuale daune viitoare, orice persoană sau societate are două variante: să pună bani deoparte echivalent cu suma asigurată sau să cumpere o asigurare plătind o primă ce reprezintă doar un procent din suma asigurată. Această ultimă variantă este mult mai eficientă din punct de vedere al folosirii resurselor financiare.

Ce este prima de asigurare și cum se calculează

Prima de asigurare este, de fapt, prețul asigurării. Cu alte cuvinte, este suma pe care o plătească asiguratul societății de asigurare în schimbul obligației ca aceasta să plătească despăgubiri în cazul producerii unuia dintre evenimentele împotriva cărora s-a încheiat polița.

O societate de asigurare stabilește prima de asigurare pentru un anumit risc în așa fel încât să strângă îndeajuns prime de la toți asigurații, pentru a plăti daune, pentru a acoperi cheltuielile interne de operare și pentru a realiza un eventual profit. Asigurătorii folosesc statistici referitoare la daunele din trecut pentru un anumit tip de asigurare pentru a calcula primele de asigurare, dar iau în considerare și alte aspecte ale pieței de asigurări. Pentru anumite tipuri de asigurări nu există statistici ce pot fi folosite de asigurători pentru stabilirea primei (ex. asigurările navale sau aviatice), de aceea societatea folosește experiența proprie cu acel tip de risc în stabilirea nivelului primei de asigurare.

Asigurări obligatorii și facultative

Asigurările pot fi obligatorii sau facultative. Asigurările obligatorii rezultă din interesul economic și social al întregii comunități pentru protecția reciprocă și sunt impuse de legislația în vigoare. Polițele de răspundere civilă auto, polițele de asigurare a locuinței împotriva dezastrelor naturale (cutremure, inundații, alunecări de teren) și polițele de răspundere civilă și/sau profesională constituie unele dintre asigurările obligatorii în România.

Polița RCA (răspundere civilă auto) este o asigurare obligatorie pentru persoanele fizice sau juridice care dețin vehicule înmatriculate sau supuse înmatriculării în România. Astfel, RCA acoperă prejudiciile materiale și vătămările corporale de care asigurații răspund, în baza legii, față de alte persoane păgubite de ei prin accidente rutiere.

Asigurarea obligatorie a locuinței (polița PAD) reprezintă asigurarea pentru riscuri de catastrofă naturală – cutremur, inundație și alunecări de teren, la valori (sume asigurate) de până la 10.000 sau 20.000 de euro, în funcție de tipul locuinței/construcției.

În ceea ce privește asigurarea de răspundere civilă și/sau profesională, legea impune anumitor persoane (de exemplu: deținători de câini agresivi, vânzători ș.a. sau din profesii precum avocați, notari, medici, farmaciști, arhitecți, brokeri de asigurări ș.a.) să încheie o asigurare de răspundere civilă pentru daune materiale, vătămări corporale sau pierderi financiare produse terților. În cazul profesiilor, asigurarea se referă la cazurile de malpraxis ce pot apărea și pot produce pierderi financiare celor pentru care se prestează respectivul serviciu.

Asigurările facultative nu sunt impuse de lege și pot viza bunuri, persoane sau răspundere civilă. În categoria polițelor facultative pot intra, de exemplu, asigurarea facultativă a locuinței, asigurarea de călătorie, de viață, CASCO ș.a.

Suplimentar poliței PAD, asigurarea facultativă a locuinței acoperă daunele produse asiguratului de anumite riscuri, cum ar fi incendiul, explozia, căderile de corpuri, furturile, inundațiile de la conducte etc. În contractele de asigurare facultativă a locuinței sunt incluse, de regulă, și clauze de acoperire a

riscurilor produse de cutremure, inundații, alunecări de teren (riscurile aferente polițelor PAD), dar la sume asigurate (valori) ce depășesc valorile asigurate prin polița PAD. Deși asigurarea facultativă a locuinței acoperă o parte dintre riscurile asigurării PAD, acestea nu se suprapun. Presupunem ca are loc un cutremur și un asigurat are încheiate atât polița PAD, cât și cea facultativă de locuință. Suma asigurată pentru polița facultativă de locuință este de 100.000 de euro. Dauna produsă locuinței este de 50.000 de euro. Polițele vor plăti dauna în felul următor: polița PAD plătește 20.000 de euro (suma maximă asigurată) și polița facultativă plătește restul de 30.000 de euro.

Asigurarea de viață este o asigurare facultativă ce oferă protecție financiară beneficiarului sau beneficiarilor în cazul decesului asiguratului sau, dacă asiguratul este în viață la expirarea contractului de asigurare, acesta va primi banii aferenți sumei asigurate plus capitalizarea (dobânda) acordată de asigurator.

Asigurarea CASCO este o poliță facultativă pentru vehicule prin care se pot asigura riscurile de avarii accidentale, incendiu, explozie, furt etc.

Asigurări generale și de viață

De asemenea, asigurările pot fi clasificate în asigurări generale (non-viață) și în asigurări de viață. Pe scurt, asigurările generale acoperă daune produse de accidente, inclusiv de muncă și boli profesionale, sănătate, vehicule, aeronave, incendii și calamități naturale, furt, răspundere civilă auto, credit, garanții, diverse pierderi financiare ș.a.

Asigurările de viață pot fi asigurări de deces, de viață cu componentă investițională, asigurări mixte, de căsătorie sau naștere, anuități sau asigurări suplimentare, de vătămări corporale, inclusiv pentru incapacitate de muncă, deces cauzat de accidente sau invaliditate.

Piața asigurărilor, în cifre

Pe piața asigurărilor din România activează în prezent 28 de societăți în baza unei autorizații de funcționare emise de ASF. Primele brute subscrise (primele încasate) de aceste societăți au fost de aproximativ 11 miliarde de lei în anul 2019, în creștere cu circa 8% față de anul precedent. Pe lângă cele 28 de societăți care încheie asigurări în România în baza autorizației, peste 800 de companii din Spațiul Economic European au notificat intenția de a desfășura activitatea de asigurare în țara noastră în baza principiului liberei circulații a serviciilor.

Istoria asigurărilor în România

- 1744 – Asigurările au fost practicate pentru prima dată pe pământ românesc în Transilvania, sub forma asociațiilor mutuale și de întraajutorare. În 1744 a fost fondată la Brașov „Casa de Incendiu”, prin fuzionarea mai multor asociații mutuale;
- 1829 – În baza Tratatului de la Adrianopol, comercianții români au început să desfășoare activități de comerț pe Dunăre. Acest lucru a reprezentat o oportunitate considerabilă pentru societățile private de asigurări care s-au dezvoltat pe segmentul polițelor de asigurare de transport;
- 1871 – Prima societate de asigurări a fost înființată prin înaltul Decret Domnesc nr. 699 din 13 martie 1871, numită „Dacia”. Până la acea dată, comerțul de asigurare era exercitat de reprezentanțe ale unor societăți de asigurare austriece, italiene, engleze și maghiare. După doi ani, în 1873, a fost înființată a doua societate de asigurare, „România”, care a fuzionat cu „Dacia” în 1881, constituindu-se astfel societatea „Dacia-România”, care a devenit una dintre cele mai puternice societăți de asigurare din România;
- 1907 – S-au înființat societățile „Generală”, specializată în asigurarea transporturilor maritime de cereale, și „Agricola”, care practica asigurări legate de agricultură;
- 1920 – S-a constituit societatea „Steaua României”, care a fuzionat în 1922 cu „Ancora”, iar în 1932 a preluat portofoliul românesc al societății „Phoenix” din Viena;
- 1942 – A fost înființată prima instituție de stat specializată în reglementarea asigurărilor – Regia Autonomă a Asigurărilor de Stat;
- 1948 – Toate societățile de asigurări au trecut în proprietatea statului, sub denumirea Sovrom-Asigurare;
- 1952 – Sovrom-Asigurare s-a transformat în Administrația Asigurărilor de Stat – ADAS, singura societate de asigurări până în 1990;
- După 1990, piața asigurărilor s-a liberalizat, în România fiind înființate noi societăți de asigurare și revenind și unele dintre marile companii internaționale.

TOTUL DESPRE POLIȚA DE ASIGURARE ÎMPOTRIVA DEZASTRELOR NATURALE

În România există peste 9 milioane de locuințe, însă mai puțin de 20% din acestea sunt asigurate în cazul unui cutremur, a unei alunecări de teren sau a unei inundații naturale. Polița de asigurare împotriva dezastrelor naturale (PAD) este obligatorie, costă 10 sau 20 de euro pe an, în funcție de tipul locuinței, și oferă despăgubiri de până la 10.000 de euro, respectiv 20.000 de euro.

Prin polița de asigurare împotriva dezastrelor naturale sunt acoperite daunele produse locuințelor în cazul cutremurelor, al inundațiilor ca fenomen natural sau al alunecărilor de teren. Mai exact, polița PAD acoperă daunele produse de cele trei tipuri de dezastre naturale tuturor construcțiilor cu destinația de locuință situate pe teritoriul României, având proprietar o persoană fizică sau juridică, din mediul urban sau rural și care sunt înregistrate în evidențele autorităților fiscale.

ATENȚIE!

Nu se asigură pentru niciunul dintre cele trei riscuri locuințele care sunt încadrate în clasa 1 de risc, numite și clădiri cu bulină roșie – adică acolo unde riscul de prăbușire/distrugere este unul major. De asemenea, legislația aplicabilă prevede că nu se asigură anexele, dependențele, dotările și utilitățile care nu sunt legate structural de construcția cu destinația de locuință. Și, foarte important, nu se asigură bunurile din interiorul locuințelor asigurate printr-o poliță PAD.

DE REȚINUT!

Polița PAD nu acoperă numai daunele produse ca urmare a celor trei dezastre naturale și care ar fi produs o deteriorare majoră sau totală a locuinței. Polița PAD asigură efectele directe și indirecte ale dezastrelor cuprinse în asigurare, chiar dacă ele reprezintă o sumă mai mică necesară reparării locuinței. De exemplu, pentru un cutremur de mai mică intensitate, care a produs doar o crăpare a unui perete, polița PAD poate fi folosită pentru repararea locuinței.

Locuințele asigurate împotriva dezastrelor naturale printr-o poliță PAD, clasificate în două tipuri

Locuința de tip A este acea construcție cu structură de rezistență din beton armat, metal sau lemn sau cu pereții exteriori din piatră, cărămidă arsă, lemn sau orice alte materiale rezultate în urma unui tratament termic și/sau chimic. În cazul acestui tip de locuință, prima de asigurare este de 20 de euro/an, iar suma asigurată, adică valoarea maximă primită în cazul producerii de daune în cazul unui cutremur, a unei inundații sau a unei alunecări de teren, este de 20.000 de euro.

Locuința de tip B este acea construcție cu pereți exteriori din cărămidă nearsă sau din orice alte materiale nesususe unui tratament termic și/sau chimic. Pentru acest tip de locuință, prima de asigurare este de 10 euro/an, iar suma asigurată este de 10.000 de euro.

Unde se poate încheia o poliță PAD?

În noiembrie 2009, a fost constituit Pool-ul de Asigurare Împotriva Dezastrelor Naturale (PAID) – societate de asigurare-reasigurare, formată prin asocierea a 13 societăți de asigurare, care sunt și acționarii PAID. Scopul înființării Pool-ului este încheierea de asigurări obligatorii pentru locuințe.

Rețeaua de distribuție PAD include în prezent companiile ABC Asigurări Reasigurări, Certasig, City Insurance, Ergo Asigurări, Euroins, Generali, Gothaer Asigurări Reasigurări, Grawe, Groupama Asigurări, Uniqa Asigurări, Allianz Țiriac, Asimed Asigurare Reasigurare, Asirom, Asito Kapital, Ate Insurance, Eurolife ERB Asigurări, EximAsig, Garanta Asigurări și Omnisig.

Cum se sancționează neasigurarea locuinței prin PAD?

Polița de asigurare a locuinței împotriva dezastrelor naturale este obligatorie. Astfel că, potrivit legislației, neîncheierea unei polițe PAD se sancționează. Mai exact, nerespectarea de către persoanele fizice sau juridice a obligației de asigurare a locuinței reprezintă contravenție și se sancționează cu

amendă de la 100 la 500 de lei.

În plus, în cazul producerii unuia dintre cele trei dezastre naturale, nu se acordă niciun fel de despăgubire de la bugetul de stat sau de la bugetul local pentru prejudiciile produse. Amenziile sunt acordate de către primari și de către persoanele împuternicite în acest scop de către aceștia. Sumele încasate din amenzi sunt distribuite la bugetul de stat (40%) și la bugetul autorităților locale de pe raza teritorială în care se află locuința neasigurată (60%).

Se poate încheia polița facultativă fără PAD?

Companiile de asigurări nu pot vinde asigurări facultative pentru o locuință care nu are încheiată în prealabil o poliță obligatorie PAD. După încheierea unei asigurări obligatorii a locuinței, poate fi contractată o asigurare facultativă. Spre deosebire de PAD, polița facultativă poate să acopere și alte daune aduse locuinței (de exemplu, inundația produsă de un vecin) și daune produse bunurilor din locuință sau dependențelor. În plus, în cazul unor daune produse de dezastre naturale, polița facultativă poate oferi restul de despăgubire neacoperit de PAD, adică ce depășește suma asigurată de 20.000 de euro, respectiv 10.000 de euro.

Una din cinci locuințe din România nu este asigurată

În România sunt peste 9 milioane de locuințe, potrivit datelor Institutului Național de Statistică, însă numai 1,73 milioane dintre acestea erau asigurate printr-o poliță obligatorie la sfârșitul anului 2019, adică mai puțin de 20% din total. Potrivit cifrelor consemnate la sfârșitul anului trecut, 75% din polițele PAD în vigoare erau încheiate pentru locuințe din mediul urban și 25% din mediul rural, 94,1% erau pentru locuințe de tip A și 5,9% pentru locuințe de tip B. Din totalul polițelor în vigoare la finele lui 2019, 58,4% erau încheiate pentru apartamente și 41,6% pentru case.

La nivel teritorial, cel mai mare grad de acoperire în asigurare (raportul dintre locuințele asigurate prin PAD și numărul total al locuințelor din județ) se înregistrează în București-Ilfov (38,84%), și în județele Brașov (34,8%), Timiș (29,4%) și Sibiu (24,4%). La polul opus, cel mai mic grad de acoperire s-a consemnat în județele Olt (8,02%), Gorj și Botoșani (ambele 8,48%). Valoarea daunelor plătite în baza polițelor de asigurare împotriva dezastrelor naturale s-a ridicat la aproape 5,35 milioane de lei în 2019. Cele mai mari daune s-au achitat anul trecut în județele Prahova (659.137 de lei), Buzău (482.395 de lei) și Bistrița-Năsăud (399.327 de lei). Cele mai multe despăgubiri au fost achitate ca urmare a inundațiilor naturale.

ASIGURAREA FACULTATIVĂ A LOCUINȚEI, UN PLUS DE SIGURANȚĂ

Asigurarea facultativă a locuinței este, așa cum îi spune și numele, o poliță care poate fi încheiată opțional. Spre deosebire de asigurarea obligatorie împotriva dezastrelor naturale, prin polița facultativă pot fi acoperite mai multe riscuri și pot fi asigurate și bunurile din locuință.

Riscurile acoperite de asigurarea facultativă a locuinței sunt variate și sunt prevăzute în fiecare contract în parte. De regulă, printre acestea se numără incendiul, trăsnetul și explozia, chiar dacă acestea nu au fost urmate de incendiu, căderea de corpuri pe imobil (aeronaive sau părți din acestea, meteoriți).

În funcție de complexitatea asigurării contractate, pot fi adăugate și alte tipuri de riscuri: cutremurul, riscurile

atmosferice (furtuna, grindina, inundația, avalanșa etc.), alunecările și prăbușirile de teren, inundația produsă de apa din conducte și de refluxarea acestora, distrugerile provocate de animale, coliziunea cu autovehicule, vandalismul, furtul bunurilor, avariile centralelor termice, spargerea geamurilor și altele. Astfel, asigurarea facultativă poate fi adaptată nevoilor contractantului, în funcție de profilul (nevoile) de risc al fiecăruia.

Bunurile din locuință pot fi asigurate în totalitate sau parțial, în funcție de opțiunea celui care încheie polița. Riscul de furt se poate asigura numai împreună cu alte riscuri. Cele mai multe polițe de asigurare facultativă a locuinței includ și clauze privind răspunderea civilă față de terți. Mai exact, dacă are loc un incendiu sau o inundație în locuința asiguratului, iar acestea au afectat și locuințele vecinilor, despăgubirea datorată acestora poate fi acoperită de asigurare.

Cât costă o asigurare facultativă a locuinței?

Prețul unei asigurări facultative variază în funcție de valoarea locuinței și a bunurilor asigurate. Prima reprezintă un procent din această valoare, procent care variază și el în funcție de numărul și de tipul riscurilor acoperite. De regulă, locuința se asigură la valoarea reală, valoarea de piață, calculată în funcție de mai multe variabile: anul construcției imobilului, materialele folosite, finisajele interioare și exterioare, suprafața etc. Bunurile din locuință și din construcțiile anexe se asigură separat pentru fiecare grupă de bunuri și, de regulă, la sumele declarate de asigurat.

Asigurarea facultativă nu înlocuiește PAD, dar o suplimentează

Asigurarea facultativă a locuinței acoperă cele trei riscuri de catastrofe naturale cuprinse în polița obligatorie PAD (cutremur, inundație, alunecări de teren) doar peste limita poliței PAD, de maxim 20.000 de euro. De exemplu, pentru o locuință de 80.000 de euro asigurată prin PAD și printr-o poliță facultativă, cu o sumă asigurată de 80.000 de euro, asigurarea facultativă va acoperi riscurile de cutremur, inundație și alunecări de teren în limita a 60.000 de euro, diferența de 20.000 de euro fiind acoperită de polița PAD.

Celelalte riscuri cuprinse în polița facultativă (de exemplu, incendiu, avalanșă, furturi, inundație de la conductă) vor fi acoperite însă în limita a 80.000 de euro.

În cazul producerii unuia dintre cele trei riscuri acoperite de PAD, plata despăgubirilor se va face mai întâi în baza asigurării obligatorii. Dacă paguba depășește 20.000 de euro, restul sumei se va achita în baza asigurării facultative. Potrivit legii, societățile de asigurare-reasigurare autorizate să practice riscuri de catastrofă nu pot încheia asigurări facultative pentru o locuință care nu are încheiată în prealabil o asigurare obligatorie PAD.

Printr-o poliță de asigurare facultativă poate fi asigurată nu numai locuința, ci și bunurile din aceasta

De reținut!

Fiind o asigurare facultativă încheiată în baza unui contract, conținutul exact al acesteia (clauzele contractului) este stabilit de cele două părți care semnează contractul – asiguratorul și asiguratul. Ceea ce este inclus în asigurare (riscurile) este prevăzut atât la capitolele din contract aferente includerilor, cât și la secțiunea de excluderi. Înainte de a semna contractul, asiguratul trebuie să se asigure că polița acoperă riscurile care vizează profilul (nevoile) său, că a citit toate clauzele contractuale, că le-a înțeles și că este de acord cu acestea.

ASIGURAREA DE CĂLĂTORIE, SOLUȚIA PENTRU O VACANȚĂ LINIȘTITĂ

Asigurarea de călătorie face parte din categoria asigurărilor facultative și este un produs financiar care oferă protecție în timpul unei călătorii în străinătate, în scop turistic, pentru a studia, a munci sau pentru a participa la diverse activități.

O astfel de asigurare bine aleasă oferă liniștea de care orice persoană are nevoie atunci când călătorește. Orice deplasare presupune și anumite riscuri, iar acestea pot fi acoperite prin asigurarea de călătorie. Cei care achiziționează o asigurare de călătorie își pot reduce semnificativ cheltuielile generate de producerea unor riscuri precum accidente, îmbolnăvirea, pierderea zborului, anularea călătoriei, pierderea bagajului (dacă nu există despăgubiri acordate de compania de transport) sau a actelor (acte de identitate, carduri bancare etc.), furtul, evacuarea de urgență sau repatrierea.

Asigurarea trebuie adaptată propriilor nevoi

Alegerea unei asigurări de călătorie este o decizie ce necesită o analiză atentă a propriilor nevoi, mai mult decât o analiză a bugetului disponibil. O asigurare este un produs financiar util dacă folosește în mod real beneficiarului, ceea ce înseamnă că atunci când riscul se produce, asigurarea vine în ajutorul asiguratului și îi acoperă o parte a cheltuielilor neprevăzute generate de eveniment. Astfel, este important ca persoana care încheie o asigurare de călătorie să fie informată corect și complet asupra tuturor condițiilor încă dinaintea încheierii contractului.

GHID pentru urgențe medicale în străinătate

În situația unei urgențe medicale în timpul călătoriei, fiecare companie de asigurări are propria procedură care trebuie cunoscută de cel care a încheiat contractul. În general, persoana asigurată trebuie să parcurgă următorii pași:

- Merge la cea mai apropiată unitate medicală de urgență;
- Sună la numărul de asistență al asigurătorului în cel mult 48 de ore de la producerea evenimentului și comunică: numele, prenumele, data nașterii, țara în care s-a întâmplat urgența medicală, numărul poliței, detalii privind urgența medicală, alte informații privind evenimentul asigurat produs;
- Păstrează toate facturile, chitanțele și fișele de tratament.

Ce riscuri acoperă polița de călătorie?

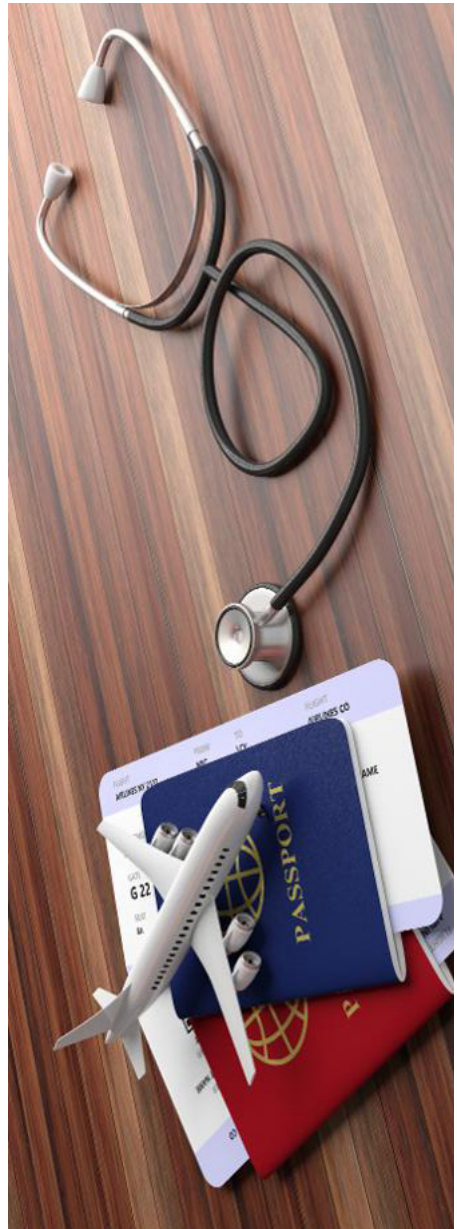
Există o varietate de oferte pe piața asigurărilor de călătorie. Acestea cuprind acoperiri diferite în funcție de tipul de poliță și de societatea de asigurări. Diferența principală între polițe constă în serviciile incluse și în suma asigurată. Altfel spus, fiecare asigurător își elaborează propria politică privind polițele și evenimentele asigurate. De exemplu, schiul este considerat de unii asigurători ca fiind un sport extrem și de aceea riscurile sale nu sunt asigurate în toate polițele, pentru aceste activități existând asigurări medicale speciale.

Printre serviciile medicale de care o persoană poate beneficia în funcție de polița de asigurare de călătorie aleasă se numără:

- asistența medicală;
- consultațiile și tratamentele medicale de urgență;
- serviciile de ambulanță;
- intervențiile chirurgicale în caz de urgență;
- spitalizarea în unități spitalicești recunoscute și recomandate de compania de asigurări;
- plata cheltuielilor efectuate pentru produse farmaceutice;
- tratamentul dentar, în cazul durerilor acute, până în limitele de despăgubire înscrise în polița de asigurare;
- repatrierea sanitară, atunci când vă aflați pe teritoriul unei țări unde serviciile medicale sunt foarte slabe și nu puteți fi tratat în țara respectivă din cauza acestor neajunsuri;
- repatrierea în caz de deces (de exemplu, în acest caz asigurătorul poate oferi asistență și pentru realizarea formalităților de repatriere).

Există și alte riscuri care pot fi acoperite de asigurarea de călătorie, diferite de cele cu specific medical. Printre acestea se numără:

- anularea călătoriei din motive independente de persoana asigurată (asigurarea sau clauza storno);
- întoarcerea din călătorie cauzată de evenimente precum decesul, accidentarea sau îmbolnăvirea unei rude de gradul I sau II, distrugerea locuinței etc.;
- accidentele produse în timpul desfășurării activităților sportive recreative (înot, jogging, drumeții, ciclism turistic etc.);
- accidente petrecute în timpul practicării sporturilor extreme (schi, scufundări, snorkelling, wind-surfing, echitație etc.);
- anularea călătoriei de către compania de transport, pierderea zborului, pierderea bagajelor (nu este însă inclusă într-o asigurare standard de călătorie, ci reprezintă o opțiune extra-contractuală), pierderea actelor în timpul călătoriei și altele.

Oțiunea de decontare directă

Unele asigurări de călătorie includ clauze de decontare directă cu unitățile medicale la care persoana asigurată apelează în timpul călătoriei. Mai exact, în cazul producerii unui eveniment care afectează sănătatea asiguratului, acesta poate apela la serviciile medicale locale și nu va plăti cheltuielile legate de tratament sau de intervenție medicală. Totuși, decontarea directă se aplică în limita sumei prevăzute de asigurare, orice alte sume ce depășesc plafonul urmând să fie suportate de asigurat.

În cazul în care contractul nu are inclusă o clauză de decontare directă, asiguratul trebuie să plătească serviciile medicale la fața locului și va deconta cheltuielile la întoarcerea în țară.

Cât costă?

Suma asigurată, adică valoarea maximă a despăgubirilor pe care o poate primi persoana care încheie polița de călătorie, depinde de oferta societăților de asigurare (diferă de la o societate la alta), dar și în funcție de tipul și numărul riscurilor asigurate. De exemplu, suma asigurată poate fi separată pe componente – asigurare medicală, asigurare de deces și/ sau repariere, asigurare legată de bagaje etc.

Prețul unei asigurări de călătorie este și el variabil, ținând cont de diferitele componente ale poliței: destinația de călătorie, suma asigurată, vârsta persoanei asigurate și starea de sănătate a acesteia, perioada pentru care se încheie polița, tipul călătoriei, valoarea bagajelor și, bineînțeles, riscurile acoperite de asigurare. Perioada maximă pentru care se poate încheia o astfel de asigurare este de un an.

Atenție la prevederile privind excluderile

Persoana care achiziționează o asigurare de călătorie trebuie să citească cu atenție clauzele contractului pentru a opta pentru o poliță care se potrivește cel mai bine nevoilor sale. Foarte important, prevederile referitoare la excluderi nu trebuie trecute cu vederea. Excluderile sunt acele cheltuieli care nu vor fi decontate sau plătite de asigurător și sunt specificate în fiecare contract de asigurare.

Asigurarea medicală de călătorie nu oferă despăgubire pentru toate afecțiunile, mai ales dacă acestea există înainte de semnarea contractului. Printre excluderile asigurărilor de călătorie se numără:

- afecțiunile cronice, bolile preexistente călătoriei;
- medicamentele prescrise pentru probleme medicale precum diabet, colesterol, dizabilități mentale etc.;
- afecțiunile care nu au caracter de urgență;
- tratamentele care pot fi amânate până la întoarcerea în țară;
- bolile și accidentele provocate intenționat de asigurat;
- bolile sau accidentele survenite ca urmare a comiterii unei infracțiuni;
- intervențiile chirurgicale cu caracter estetic;
- nașterea în străinătate;
- accidentele provocate în urma consumului de alcool, droguri sau abuz de medicamente;
- tratamentele psihiatrice și de graviditate;
- sporturile extreme sau alte activități care au un grad mare de risc (există asigurări speciale pentru acestea);
- bolile venerice;
- achiziționarea/repararea de echipamente medicale.

CE ESTE BURSA ȘI CUM FUNCȚIONEAZĂ

Bursa este mecanismul de transfer al banilor de la nerăbdători la răbdători spunea Warren Buffet, unul dintre cei mai bogați oameni ai planetei, un reper pe piețele bursiere. Alții sunt de părere că bursa este un joc, o piață care nu se deosebește esențial de alte piețe, un loc de întâlnire a comercianților. Definițiile sunt variate și nuanțate, însă niciuna dintre ele nu ignoră importanța și rolul esențial al bursei într-o economie și în portofoliul de investiții al unui investitor.

Bursa este cadrul în care sunt vândute și cumpărate instrumente financiare, incluzând toate entitățile și operațiunile care susțin aceste procese, este o instituție caracteristică economiei de piață, care a apărut și s-a extins odată cu dezvoltarea schimburilor comerciale și cu formarea pieței mondiale capitaliste. Etimologic, termenul de bursă provine din latinescul „byrsa”, care înseamnă punguță sau săculeț.

Prima bursă s-a înființat la Anvers, în Belgia, în anul 1531, numele ei

provenind de la familia Van den Borse, care avea un han unde se întâlneau comercianții de mărfuri. Aici se tranzacționau cafea, cacao, scorțișoară, piper și alte mirodenii. Ulterior, în 1554, s-a înființat în Anglia prima bursă modernă, sub numele de Royal Exchange. Înființată în 1602, Bursa de Valori din Amsterdam (Olanda) este considerată cea mai veche bursă de valori din lume, care funcționează și în prezent. Aici se tranzacționau la început acțiunile și obligațiunile emise de către compania Dutch East India,

cea care a înființat această bursă. Ulterior, Bursa de la Amsterdam a fost redenumită „Amsterdam Bourse” și a fost prima instituție reglementată în tranzacționarea acțiunilor. În 1771, și-a deschis porțile în Austria, sub auspiciile Împărătesei Maria Tereza, prima bursă de valori modernă. Apoi, între secolele al XVII-lea și al XX-lea, numărul bursei de mărfuri și de valori a crescut semnificativ în lume. În prezent, cele mai cunoscute burse sunt New York Stock Exchange (NYSE), London Stock Exchange (LSE), NASDAQ și Tokyo Stock Exchange.

Bursa de Valori București, înființată în 1882

După cum se poate înțelege din scurtul istoric prezentat mai sus, bursele pot fi de mai multe tipuri, în funcție de natura tranzacțiilor desfășurate. Pot fi burse de mărfuri, de valori, burse de energie etc. De exemplu, în România, la Bursa Română de Mărfuri se tranzacționează materii prime (lemn, petrol, cărbune, fier, ciment etc.), iar la Bursa de Valori București se vând și se cumpără acțiuni, obligațiuni și alte instrumente financiare.

Bursa de Valori București (BVB) este cea mai importantă instituție a pieței de capital din România, fiind fondată la 1 decembrie 1882. Bursa de la București a fost însă închisă în 1945, odată cu instaurarea în România a regimului comunist, și și-a reluat activitatea în anul 1995. Bursa de Valori București, locul în care se pot efectua tranzacții cu instrumente financiare, este un operator de piață și un sistem autorizat de Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF), care administrează două piețe: piața

reglementată și sistemul multilateral de tranzacționare (SMT).

Bursa de valori funcționează ca orice altă piață: vânzătorii își vând acțiunile pentru că anticipează o scădere a prețurilor, vor să realizeze profit sau au nevoie de lichidități (numerar), iar cumpărătorii cumpără acțiuni pentru că anticipează o creștere a prețurilor, vor să realizeze profit sau își doresc să dețină o investiție. Cursurile (prețurile) acțiunilor sunt libere, stabilite de piață, se mișcă tot timpul. Publicistul american William Feather spunea că unul dintre lucrurile amuzante despre burse este că de fiecare dată când o persoană cumpără, alta vinde și ambele cred că sunt perspicace.

Ce instrumente se tranzacționează la BVB

Instrumentele tranzacționate pe piața reglementată a BVB sunt acțiunile, obligațiunile, drepturile, unitățile de fond și produsele structurate.

Acțiunea reprezintă o unitate de proprietate a unei companii, iar

companiile vând acțiuni prin bursă cu scopul de a obține capital (finanțare).

Obligațiunile sunt instrumente financiare cu venit fix, titluri de valoare care conferă deținătorului un drept de creanță asupra emitentului. Atenție, deținătorii de obligațiuni sunt creditorii pentru compania emitentă, spre deosebire de deținătorii de acțiuni, care sunt proprietari ai unei părți din aceasta.

Dreptul de alocare este o valoare mobilă tranzacționabilă care oferă investitorului posibilitatea de a-și înstrăina, prin intermediul bursei de valori, dreptul de a primi o acțiune.

Unitatea de fond este cunoscută și sub denumirea de titlu de participare. Persoanele fizice sau juridice pot deține capital în activele nete ale unui fond de investiții, acest capital fiind denumit unitate de fond. Astfel, investițiile în fonduri de investiții se pot realiza numai prin achiziția de unități de fond.

Produsele structurate sunt instrumente financiare hibrid al căror preț depinde de evoluția unui activ suport (indice bursier, marfă, curs valutar) și se tranzacționează în mod similar cu acțiunile.

Principalii jucători de la Bursa de Valori București

Principalii jucători de pe Bursa de Valori București sunt investitorii, emitenții de valori mobiliare și intermediarii. Investitorii sunt persoanele care dețin fonduri bănești pe care intenționează să le utilizeze în tranzacții cu instrumente financiare pentru a obține profit. Emitenții de valori mobiliare sunt companii listate și tranzacționate pe bursa de valori. Intermediarii, cunoscuți și sub denumirea de brokeri, sunt case de brokeraj (denumite în lege societăți de servicii de investiții financiare - SSIF) și bănci. Brokerii au rol esențial în orice ofertă deoarece, având contact zilnic cu investitorii care sunt activi în piață, au capacitatea de a evalua parametrii necesari pentru o ofertă de succes.

Triunghiul de aur al investițiilor

Înainte de a investi la bursă, fiecare persoană trebuie să se documenteze temeinic, să fie familiarizată cu termenii, indicatorii, operațiunile și contextul. Cele mai importante aspecte de urmărit în cazul unei investiții la bursă sunt lichiditatea, riscul și randamentul. Însă nu trebuie ignorată „narațiunea” în analiza financiară. Numerele pot fi mult mai bine înțelese atunci când sunt privite într-un context. În plus, povestea poate ajuta numerele să vorbească nu numai despre trecut sau prezent, dar, mult mai important, despre viitor.

Lichiditatea, alături de risc și randament, formează Triunghiul de aur al investițiilor. De exemplu, banii economisiți într-un depozit bancar cu scadență la 3, 6 sau 12 luni reprezintă o investiție cu risc redus, dar cu randament scăzut și lichiditate fără penalizarea dobânzii. Spre comparație, investiția în acțiuni presupune un risc mai ridicat, dar poate avea un randament mai mare și lichiditate rapidă.

Lichiditatea este o componentă foarte importantă a pieței de capital și o caracteristică a oricărui tip de investiție, ce nu trebuie neglijată. Lichiditatea este definită ca posibilitatea de a transforma în bani un plasament financiar, într-un timp cât mai scurt, fără ca acest demers să conducă la scăderea valorii sale.

Riscul privind investiția pe piața de capital poate fi definit ca fiind dat de probabilitatea de a pierde o parte din suma investită inițial sau întreaga sumă. Riscul este un concept complex care este perceput diferit de la individ la individ, din acest motiv el reprezentând un factor important luat în considerare de investitorii la momentul deciziei de a investi pe piața de capital.

În funcție de gradul de toleranță față de risc, investitorul poate decide alegerea unei strategii prudentiale prin selectarea unor instrumente financiare cu risc scăzut sau strategii moderate/agresive prin includerea în portofoliu a unor instrumente financiare cu grad de risc mai ridicat. Randamentul reprezintă profitul net obținut dintr-o investiție raportat la capitalul investit.

Mulți români sunt acționari fără să știe

Marea privatizare a economiei românești din anii '90, cunoscută și marea Cuponiadă, a transformat în acționari peste 18 milioane de români. Aproape jumătate dintre aceștia sunt și în prezent acționari, mulți dintre ei chiar fără să știe. Procesul de privatizare s-a realizat prin transferul gratuit al unei părți din acțiunile statului și prin vânzarea acțiunilor rămase după transfer. Transferul gratuit a însemnat distribuirea de certificate de proprietate, care ulterior au fost transformate în acțiuni la societățile comerciale de natură financiară, devenite apoi societăți de investiții financiare (SIF). Alegerea societății la care puteau deveni acționari a fost opțiunea fiecăruia. Mulți dintre beneficiarii mării privatizări din anii '90 nu mai știu nimic de societățile la care sunt acționari sau, mai mult de atât, nici nu mai știu că sunt acționari. Ce este de făcut? Beneficiarii Cuponiadei pot cere Depozitarului Central eliberarea unui extras de cont. Un astfel de document atestă calitatea de acționar și dreptul de proprietate asupra unui număr de acțiuni.

Bursa de Valori București, în cifre

Piața reglementată a Burselor de Valori înregistra la sfârșitul anului 2019 o capitalizare bursieră (valoarea de piață a tuturor acțiunilor listate) de 180,85 miliarde de lei, în creștere cu 26% față de anul precedent și la cea mai ridicată valoare din istoria postdecembristă a bursei românești. Cele 83 de societăți emitente de pe piața reglementată înregistrau la finalul anului trecut o valoare medie zilnică de tranzacționare de 38,87 milioane de lei. În ceea ce privește sistemul multilateral de tranzacționare (SMT), capitalizarea bursieră a ajuns la 8,93 miliarde de lei la finalul anului 2019, valoarea medie zilnică tranzacționată cu acțiunile celor 298 de societăți emitente fiind de 934.558 de lei.

DE CE ESTE IMPORTANTĂ INTRAREA BURSEI ROMÂNEȘTI ÎN LIGA PIETELOR EMERGENTE

Promovarea Bursei de Valori București la statutul de piață emergentă secundară de la cel de piață de frontieră, decisă de furnizorul global de indici FTSE Russell în toamna anului trecut, va pune acțiunile românești pe radarul unor investitori puternici, ceea ce va duce la aprecierea titlurilor autohtone și la creșterea lichidității.

După trei ani în care evoluția pieței de capital din România a fost atent monitorizată, agenția de rating FTSE Russell a decis în septembrie 2019 să promoveze Bursa de Valori București (BVB) la statutul de piață emergentă secundară. Ca parte a revizuirii anuale, Comitetul Consultativ FTSE Russell pentru clasificarea țărilor a aprobat următoarea modificare a criteriului

de rating: „Lichiditate” – lichiditate de piață suficientă pentru a susține investițiile globale semnificative – îmbunătățită de la „restricționat” la „admis”. Prin urmare, România îndeplinește acum cele două criterii de calitate ale FTSE pentru statutul de piață emergentă secundară.

Această decizie reprezintă o recunoaștere a progreselor înregistrate de

pieța de capital locală pe mai multe paliere calitative și cantitative. Au fost recunoscute astfel îmbunătățirea mecanismelor de tranzacționare și post-tranzacționare, transparența sporită în ceea ce privește reglementările aplicabile pieței de capital, creșterea guvernancei emitenților și, nu în ultimul rând, evoluția pozitivă a lichidității pieței.

Pe lista progreselor pe care agenția FTSE Russell le-a remarcat în perioada celor trei ani de monitorizare a Bursei de Valori București se află introducerea unor mecanisme de piață noi și îmbunătățite, facilitarea accesului investitorilor și raportarea corporativă transparentă și calitativă a emitenților. De asemenea, printre progresele remarcate se numără disponibilitatea fluxului de informații privind piața de capital și legislația și în limba engleză, mediul fiscal favorabil pentru investitorii instituționali, un cadru de tranzacționare competitiv și o guvernare corporativă îmbunătățită pentru companiile listate.

Calendar de aplicare a noului statut

Noul statut al BVB arată că piața de capital din România se înscrie pe culoarele fluxurilor de capital către țările emergente. Aplicarea acestei decizii de către FTSE se realizează gradual, cu mari repere temporale:

- 31 decembrie 2019 – a avut loc reconfigurarea indicativă a structurii pentru nouă indici dezvoltăți de FTSE, prin preluarea datelor de tranzacționare pentru primii trei emitenți din România, respectiv Romgaz, Banca Transilvania și BRD – Group SG;
- 30 iunie 2020 – va avea loc preluarea datelor exacte privind coeficienții alocați celor trei emitenți pentru introducerea în familia de indici FTSE;
- septembrie 2020 (după a treia zi de vineri) – intrarea efectivă a emitenților din România în componența indicilor FTSE.

Beneficiile noului statut

Noua clasificare va aduce o mai mare vizibilitate a țării noastre la nivel mondial pe radarul investițional al marilor investitori. Această decizie este de altfel și o modalitate directă de a atrage pe piața de capital locală noi categorii de investitori, care în prezent nu investesc în piețele de frontieră. Spre deosebire de o piață de frontieră, o piață emergentă beneficiază de o stabilitate mai mare, reflectată printr-o lichiditate mai crescută și multipli

de tranzacționare mai mici, implicit discounturi reduse și prețuri de tranzacționare care reflectă mai fidel valoarea companiilor listate. Astfel, bursa autohtonă va putea fi văzută în urma obținerii acestui statut un mediu eficient pentru finanțarea dezvoltării diverselor afaceri. În plus, ca ordin de mărime, sumele puse la bătaie de investitorii străini pentru piețele emergente sunt de 100 de ori mai mari decât cele pentru piețele de frontieră. Nivelul ponderii pe care România va ajunge să o dețină în structura indicilor FTSE Russell, nivel care va fi anunțat

la sfârșitul anului viitor, va fi extrem de important. O serie de fonduri pasive (exchange-traded funds - ETF) urmăresc și investesc bani în funcție de acești indicatori.

De exemplu, când Bursa din Qatar a făcut pasul următor, media zilnică de tranzacționare a sărit de la 18 milioane de dolari la 180 de milioane de dolari. Pentru companiile listate la București, acest lucru va însemna o creștere bruscă a valorii, dar și riscul ca valoarea să se „topească” în eventualitatea unor ieșiri masive de capital din piețele emergente.

Contribuția ASF

Odată cu decizia FTSE Russell de a încadra BVB în categoria piețelor emergente, Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) consideră că a fost atins obiectivul fundamental al proiectului strategic STEAM (Set of actions Towards Establishing and Acknowledgement of the emergent Market status, în traducere Set de acțiuni derulate de ASF pentru obținerea încadrării pieței locale de capital ca piață emergentă). Acest proiect a fost demarat de ASF în luna august a anului 2014 și a avut în vedere punerea în aplicare a unor măsuri pentru facilitarea reclasificării pieței de capital din România, de la piața de frontieră la piața emergentă.

La momentul demarării proiectului a fost avută în vedere metodologia din raportul elaborat de MSCI (Morgan Stanley Capital International) încă din anul 2011 privind tipurile naționale de piețe de capital. Ulterior, în luna martie a anului 2015, proiectul a fost revizuit și actualizat. Astfel, au fost identificate cinci mari direcții de acțiune:

1. Revizuirea legislației primare și secundare;
2. Consolidarea și modernizarea infrastructurii pieței de capital;
3. Dezvoltarea pieței de obligațiuni;
4. Stimularea creșterii numărului de emitenți și a lichidității pieței de capital;
5. Dezvoltarea pieței de retail și educație financiară.

În această etapă a proiectului au fost continuate demersurile de eliminare a barierelor legale și operaționale din calea încadrării pieței locale de capital ca piață emergentă.

Printre cele mai importante obiective atinse în derularea acestui proiect s-a numărat și elaborarea unui pachet de acte normative acoperind ariile de reglementare aflate în competența ASF. Scopurile, pe termen mediu și lung, urmărite de acest nou cadru legislativ au vizat în principal:

- Crearea unui cadru juridic care să permită tranzacționarea de noi instrumente financiare pe piața de capital;
- Reducerea sarcinii administrative a emitenților mici și mijlocii, pentru a facilita accesul acestora la capital;
- Facilitarea exercitării drepturilor de către acționar, inclusiv dreptul de a participa la adunările generale și de a vota în cadrul acestora;
- Introducerea de noi cerințe referitoare la politica de remunerare/raportul de remunerare care se prezintă în AGA, precum și cerințe referitoare la raportarea tranzacțiilor cu persoane afiliate;
- Consolidarea infrastructurii pieței financiare atât în domeniul tranzacționării, cât și în domeniul post-tranzacționării;
- Diversificarea tipurilor de organisme de plasament colectiv (OPC) disponibile pentru plasamentele investitorilor;
- Protecția investitorilor de retail prin noi reguli aferente depozitării activelor, politici de remunerare și regimului sancționatoriu aplicabil organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM).

CE ESTE PENSIA ADMINISTRATĂ PRIVAT?

Aproape 7,5 milioane de români sunt participanți la sistemul de pensii administrate privat (Pilonul II), care asigură o pensie distinctă și suplimentează pensia acordată de sistemul public, pe baza colectării și investirii a unei părți din contribuția individuală de asigurări sociale.

Implementarea sistemului de pensii private a constituit o etapă importantă în reforma pensiilor, care vizează înlăturarea presiunii asupra sistemului public de pensii, presiune generată de evoluția demografică – îmbătrânirea populației, scăderea natalității și a ponderii forței de muncă active.

Sistemul public de pensii are la bază principiul solidarității între generații, adică cei aflați în câmpul muncii plătesc lunar contribuții sociale, iar statul plătește din aceste sume, prin redistribuire, pensiile celor ieșiți din activitate.

Sistemul de pensii administrat privat presupune virarea unei părți din contribuțiile de asigurări sociale în conturi individuale, care este investită de administratorii fondurilor de pensii cu scopul obținerii unui randament.

Mai exact, Pilonul II depinde de suma acumulată de fiecare participant în contul individual din sistemul de pensii private, deci de contribuțiile efectuate în timpul vieții active, dar și de randamentul obținut din investițiile făcute de societatea de administrare. În linii mari, pensia privată poate fi privită ca o investiție financiară, dar și ca o variantă de economisire pe termen lung.

Cadrul legal care reglementează Pilonul II este reprezentat de Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Reformarea sistemului de pensii

După modelul țărilor europene occidentale, Banca Mondială a propus reforma sistemului de pensii și în statele din Europa de Est. Reforma sistemului de pensii a început în România în 2007 și a presupus organizarea a trei piloni: Pilonul I – vechiul sistem de pensii de stat, Pilonul II – pensia obligatorie administrată privat și Pilonul III – pensia privată facultativă. Mai mult, la sfârșitul anului 2019, Parlamentul a adoptat legea care introduce în România pensiile ocupaționale, acestea fiind suplimentare tuturor celorlalte scheme de pensie existente în prezent. În perioada 17 septembrie 2007 – 17 ianuarie 2008 s-a desfășurat procesul de aderare inițială la fondurile de

pensii administrate privat (Pilonul II), care a presupus obligația tuturor persoanelor cu vârsta de până la 35 de ani și opțiunea celor cu vârsta cuprinsă între 35 și 45 de ani de a alege unul dintre fondurile de pensii administrate privat autorizate în România. La acel moment, erau autorizate 18 fonduri de pensii administrate privat. Ulterior, unele au fuzionat, altele au fost absorbite de alte fonduri. În prezent, funcționează 7 fonduri de pensii.

În urma procesului de aderare inițială la Pilonul II, numărul participanților în sistem a fost de 4.156.316 persoane. Dintre aceștia, 332.706 persoane au fost repartizate aleatoriu, întrucât nu au aderat la un fond de pensii administrat privat, deși aveau această obligație, sau au semnat acte de aderare la mai multe fonduri.

Startul colectării contribuțiilor la Pilonul II: mai 2008

Colectarea contribuțiilor la Pilonul II a început în luna mai 2008. La momentul începerii colectării, cota de contribuție la fondul de pensii era de 2% din baza de calcul. Veniturile brute lunare reprezentau baza de calcul pentru contribuția individuală de asigurări sociale. Mai exact, din contribuția individuală la asigurările sociale a unei persoane asigurate în sistemul public (Pilonul I), în cotă de 9,5% din baza de calcul, 2% se virau la Pilonul II, diferența de 7,5% rămânând în sistemul public de pensii.

Inițial, era prevăzută o creștere a cotei de contribuție la Pilonul II cu 0,5 puncte procentuale pe an, adică o majorare a cotei la 6% în termen de 8 ani. Prin derogare de la aceste dispoziții legale, cota contribuției la Pilonul II a rămas însă la 2%. Astfel, termenul de 8 ani pentru atingerea cotei de 6% a fost majorat la 9 ani și modul de creștere a cotei procentuale a fost modificat în sensul creșterii cu 0,5 puncte procentuale pe an până în anul 2015 inclusiv și cu 0,1 puncte procentuale în anul 2016, respectiv cu 0,9 puncte procentuale în anul 2017. În anul 2016, cota contribuției era 5,1%, care s-a păstrat și în anul 2017. Începând cu anul 2018, cota contribuției a fost redusă la 3,75%, în contextul includerii contribuției angajatorului în baza de calcul, respectiv în venitul salarial brut.

Cum funcționează pensia privată

Prin semnarea actului individual de aderare și validarea acestuia de către Casa Națională de Pensii Publice, persoanele dobândesc calitatea de participant la Pilonul II. Astfel, aceste persoane contribuie la fondul de pensii pe întregul interval de timp pentru care datorează contribuția de asigurări sociale la sistemul public de pensii, până la deschiderea dreptului la pensia privată. În această perioadă, în cazul în care consideră oportun, participantul are posibilitatea de a se transfera la un alt fond de pensii administrat privat, fără penalități, dacă au trecut cel puțin doi ani de la aderare sau de la precedentul transfer. Un participant nu are dreptul de a contribui la mai multe fonduri de pensii administrate privat în același timp.

Fiecare participant are un cont individual în care sunt virate contribuțiile sale, acesta fiind proprietarul activului personal din propriul cont. Anual, administratorii

fondurilor comunică participanților, prin corespondență scrisă și în mod gratuit, principalele informații referitoare la activul personal și situația administratorului.

Contribuția la fondul de pensii este parte din contribuția individuală de asigurări sociale datorată la sistemul public de pensii, neimplicând obligații financiare suplimentare pentru participanți. În prezent, cota CAS (contribuții de asigurări sociale) este de 25% din salariul brut. Spre Pilonul I (pensia publică) este direcționat un procent de 21,25%, iar spre Pilonul II (pensia privată obligatorie) – 3,75%.

Cum încasezi pensia privată

Pensia privată este suma plătită periodic participantului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public. În cazul decesului unui participant înainte de deschiderea dreptului la pensia privată, beneficiarilor li se deschide câte un cont la ultimul fond de pensii la care

a contribuit participantul decedat, în care se transferă activele venite fiecăruia.

Participantul are dreptul la o pensie privată de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare pentru limită de vârstă în sistemul public. Suma totală cuvenită pentru pensia privată nu poate fi mai mică decât valoarea contribuțiilor plătite, diminuate cu penalitățile de transfer și comisioanele legale. Valoarea pensiei private efective este influențată de contribuțiile efectuate în timpul vieții active, dar și de randamentul obținut din investițiile efectuate de către societatea de administrare a fondurilor de pensii administrate privat.

În prezent, pentru participanții care îndeplinesc condițiile de pensionare se efectuează plata unică a pensiei sau, opțional, plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani.

Condițiile de acordare a pensiei private, precum și tipurile de pensii private sunt cuprinse în prevederile Proiectului de Lege privind organizarea și funcționarea

sistemului de plată a pensiilor private care, în prezent, se află în procedură de dezbatere publică. Participantul al cărui activ personal net nu este suficient pentru acordarea unei pensii private minime stabilite prin normele Autorității de Supraveghere Financiară primește o plată unică sau

plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la cerere.

De la data pensionării de invaliditate pentru afecțiuni care nu mai permit reluarea activității, participantul poate obține: o pensie privată, dacă activul său personal net este suficient, sau o plată unică sau plăți

eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, dacă activul său personal net, ca urmare a perioadei reduse de contribuție, nu este suficient pentru acordarea unei pensii private minime stabilite prin normele Autorității de Supraveghere Financiară.

În ce sunt investite contribuțiile la Pilonul II

Administratorii fondurilor de pensii private investesc contribuțiile individuale ale participanților la Pilonul II în diferite active, cu diferite grade de risc, în scopul obținerii unui randament. Aceste active pot fi depozite bancare, titluri de stat, obligațiuni municipale, corporative sau ale organismelor străine neguvernamentale, acțiuni, mărfuri și metale prețioase, private equity sau instrumente de acoperire a riscului.

Performanța plasamentelor realizate de fondurile de pensii administrate privat se măsoară cu ajutorul indicatorilor care reflectă rata de rentabilitate a fondurilor de pensii. Aceasta reprezintă diferența dintre valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare a perioadei și valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precedă perioada respectivă, totul raportat la valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precedă perioada respectivă.

Autoritatea de Supraveghere Financiară calculează și publică lunar pe pagina de internet proprie (**AICI**) informații referitoare la rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii private pentru ultimele 60 de luni, rata de rentabilitate a fiecărui fond de pensii private pentru ultimele 60 de luni, precum și rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii.

De la începutul funcționării sistemului, niciun fond de pensii private nu a înregistrat o rată de rentabilitate inferioară ratei minime pentru categoria sa de risc.

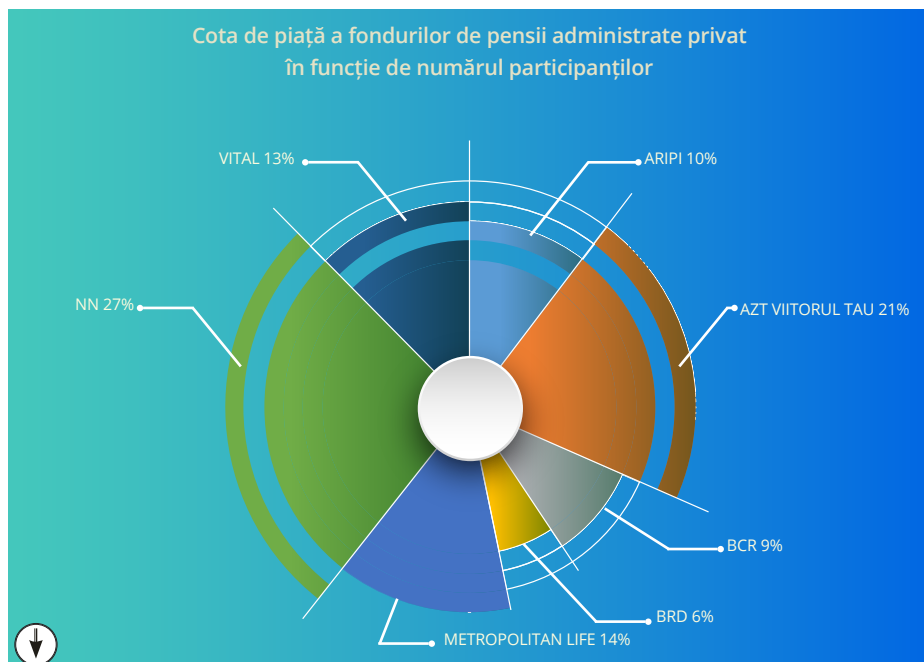
Cum și când se face aderarea la un fond de pensii

Participarea la sistemul de pensii administrate privat este obligatorie odată cu intrarea în câmpul muncii. În termen de 4 luni de la îndeplinirea condițiilor legale, persoanele eligibile trebuie să își aleagă fondul de pensii administrat privat, pe care îl consideră adecvat, la care să adere. Decizia poate avea la bază prospectarea pieței și analiza prospectelor fondurilor de pensii administrate privat cu privire la politica de investiții, managementul riscului, comisioane etc. Există fonduri cu grad de risc mediu, adică sumele sunt investite în active cu un grad de risc mediu, și fonduri cu grad de risc ridicat, când sumele sunt investite de administratori în active mai riscante. Analiza comparativă privind performanțele trecute ale fondurilor se regăsește pe pagina de internet a Autorității de Supraveghere Financiară (**AICI**), iar prospectul fiecărui fond de pensii administrat privat se regăsește pe pagina de internet a fiecărui administrator.

Persoanele care au depășit termenul legal de 4 luni în care pot alege un fond de pensii vor fi repartizate aleatoriu la un fond de pensii administrat privat de către instituția de evidență, respectiv Casa Națională de Pensii Publice. În situația în care ulterior aderării, participantul nu mai știe la ce fond contribuie, acesta are posibilitatea de a completa formularul existent pe pagina de internet a Autorității de Supraveghere Financiară (**AICI**), urmând a fi contactat de administratorul fondului de pensii unde figurează ca participant.

SISTEMUL DE PENSII ADMINISTRATE PRIVAT, ÎN CIFRE

Sistemul de pensii administrate privat (Pilonul II) avea la sfârșitul anului 2019 aproape 7,5 milioane de participanți, cu peste 200.000 mai mulți față de finele anului precedent. Valoarea activelor nete cumulate de cele 7 fonduri de pensii administrate privat se ridică la aproape 62 de miliarde de lei în decembrie anul trecut și era cu 30% mai mare decât cea consemnată în urmă cu un an.

Sursa: ASF - date valabile în decembrie 2019

Lansat în luna mai a anului 2008, sistemul de pensii administrate privat (Pilonul II) a ajuns să numere 7.462.360 de participanți la sfârșitul anului trecut. Dintre aceștia, 52,13% erau bărbați și 47,87% erau femei, 41,71% aveau vârsta până în 35 de ani și 57,29% aveau peste 35 de ani.

Din totalul celor 7.337.692 de participanți cu contribuții individuale (există și participanți fără contribuții virate), aproape jumătate aveau

conturi deschise la două dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat, respectiv fondul NN (26,96%), administrat de NN Pensii Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Private S.A., și fondul AZT Viitorul Tău (21,2%), administrat de Allianz-Țiriac Pensii Private Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private S.A.

Restul aveau conturi deschise la celelalte cinci fonduri, respectiv fondul ARIPI, administrat de Generali Societate

de Administrare a Fondurilor de Pensii Private S.A., fondul BCR, administrat de BCR Pensii Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private S.A., fondul BRD, administrat de BRD Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private S.A., fondul Metropolitan Life, administrat de Metropolitan Life Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Private S.A., și fondul VITAL, administrat de Aegon Pensii - Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private S.A.

În ce sunt investiți banii din Pilonul II

Sumele colectate de fondurile de pensii administrate privat de la participanți sunt investite în diverse active în scopul obținerii unui randament. Fiecare administrator are propria strategie de investiții, astfel că fiecare alege ce ponderi din totalul activului să fie investite în diferitele tipuri de active – cu grad de risc scăzut, mediu sau ridicat. Din cele șapte fonduri de pensii din sistem, șase au un grad de risc mediu, adică optează pentru un portofoliu de investiții ce presupune risc mediu, iar un fond are grad de risc ridicat, plasându-și activele în instrumente financiare ce presupun un risc mai mare.

La nivelul sistemului de pensii administrate privat, o pondere de 61,1% din active era investită în decembrie 2019 în titluri de stat, active cu grad de risc redus, 22% în acțiuni și 7,3% în obligațiuni corporative. Diferența până la 100% era investită în depozite bancare

(3,6%), titluri de participare – OPCVM (3,3%), obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale (2,2%) și obligațiuni municipale (0,5%).

Contribuția medie lunară a unui participant a fost de 180,57 lei în decembrie 2019, la nivelul Pilonului II, cu aproape 21 de lei mai mult decât nivelul înregistrat în decembrie 2018.

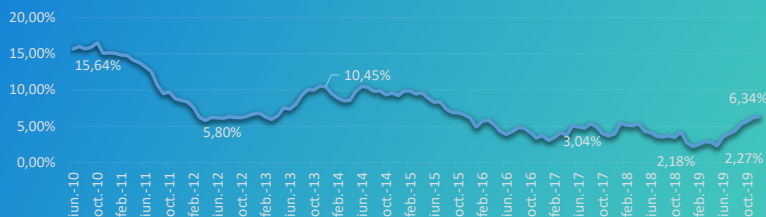
Rata de rentabilitate, indicator de performanță

Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii private pentru ultimele 24 de luni a fost de 6,34% în decembrie 2019, în creștere de la 2,72% în decembrie 2018.

Rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat a fost în decembrie 2019 de 1,39%, în timp ce rata de rentabilitate anualizată a fondului ARIPI, singurul din sistem cu grad de risc ridicat, a fost de 6,1%. Pe de altă parte, rata de rentabilitate minimă a fondurilor din

categoria de risc mediu a fost de 2,39% în ultima lună a anului trecut, în timp ce rata de rentabilitate anualizată pentru fondurile cu risc mediu – BCR, BRD, NN, AZT VIITORUL TĂU, METROPOLITAN LIFE și VITAL – a variat între 5,78% și 6,92%. Rata minimă de rentabilitate reprezintă un nivel al rentabilității fondului dincolo de care administratorul își poate pierde dreptul de a gestiona mai departe banii participanților. Potrivit legii, în cazul în care rata de rentabilitate a unui fond de pensii private este mai mică decât rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii din România pentru 4 trimestre consecutive, ASF retrace autorizația de administrare a administratorului respectiv, aplicând procedura privind administrarea specială. Până la atingerea acestei etape, ASF va atenționa trimestrial administratorul în situația în care rata de rentabilitate a fondului de pensii administrat este mai mică decât rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii.

Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii private pentru ultimele 24 de luni în perioada iunie 2010 - decembrie 2019

Începând cu luna aprilie 2016, participanții la Pilonul II au posibilitatea solicitării activului net atât prin plată unică, cât și prin plată eșalonată. Totalul plăților efectuate până în luna noiembrie a anului trecut s-a ridicat la 211.975.703 lei, 94,2% din total reprezentând plăți unice, iar 5,8% - plăți eșalonate.

Din totalul plăților unice, de 199,68

milioane de lei, 69,27% au reprezentat plăți pentru pensie, 29,62% - în urma decesului participantului și 1,1% - în urma dobândirii unui grad de invaliditate. Din totalul plăților eșalonate, în valoare de 12,295 milioane de lei, 77,65% au reprezentat plăți pentru pensie, 22,27% - în urma decesului, iar 0,09% - în urma dobândirii

unui grad de invaliditate.

Până în noiembrie 2019, s-au efectuat 32.635 de plăți din fond, aproape 97% fiind plăți unice, iar diferența de 3% - plăți eșalonate. Numărul plăților efectuate de fiecare fond de pensii administrate privat este proporțional cu numărul de participanți al fiecărui fond, la fel și valoarea sumelor plătite.

CE ESTE PENSIA FACULTATIVĂ?

Spre deosebire de pensiile administrate privat (obligatorii), pensiile facultative nu impun o limită de vârstă și nici participarea la un singur fond. Pentru a putea beneficia de o pensie facultativă, oricine poate contribui în sistem cu până la 15% din veniturile brute realizate lunar, condițiile legale impunând ca fiecare participant să aibă cel puțin 90 de contribuții lunare făcute la fond, o vârstă de cel puțin 60 de ani și o sumă minimă acumulată.

Pensia facultativă (Pilonul III) reprezintă suma primită de către un participant care a contribuit la un fond de pensii facultative sau de către beneficiarul acestuia, în mod suplimentar și distinct de pensia din sistemul public de pensii și, după caz, de pensia din sistemul pensiilor administrate privat.

Pot participa la unul sau mai multe fonduri de pensii facultative salariații din sistemul public sau privat,

funcționarii publici, persoanele autorizate să desfășoare o activitate independentă și persoanele care realizează venituri din activități profesionale sau agricole.

Pentru a deveni participant la un fond de pensii facultative, o persoană trebuie să îndeplinească condițiile de eligibilitate, să semneze un act individual de aderare la un fond și să plătească prima contribuție, fie direct,

fie prin intermediul angajatorului în numele său.

Legislația Pilonului III nu interzice participarea la pensiile facultative în funcție de vârstă, oricine putând să contribuie în sistem cu până la 15% din veniturile brute realizate lunar.

Participarea la Pilonul III nu va afecta pensia publică, ci, din contră, va veni în completarea acesteia, alături de pensia obligatorie.

Beneficii pentru angajat

Există mai multe motive pentru ca o persoană să opteze pentru o pensie facultativă. Pentru angajat, pensia facultativă aduce un plus de siguranță și de confort la momentul pensionării, prin acumularea și fructificarea contribuțiilor strânse de-a lungul vieții în contul personal din cadrul fondului de pensii facultative.

Orice persoană are nevoie de o strategie pe termen lung încă de la primul loc de muncă. Cu cât se începe mai devreme construcția unui viitor financiar, cu atât acesta va fi mai solid și participantul va putea beneficia de o bătrânețe mai lipsită de griji.

Cu cât contribuția la pensia facultativă este mai mare, cu atât pensia poate fi mai mare. În plus, nu se plătește impozit pe contribuție. Suma acumulată este pusă la dispoziția participantului atunci când acesta împlinește 60 de ani sau în caz de invaliditate permanentă. În cazul decesului participantului, moștenitorii legali vor beneficia de suma din contul pensiei facultative.

Pensia facultativă oferă libertate de

mișcare – participantul decide fondul de pensii la care contribuie, nivelul contribuției și perioada de cotizare. În plus, Pilonul III oferă siguranță întrucât rata de rentabilitate a fiecărui fond de pensii se compară cu rata minimă de rentabilitate a fondurilor din piață. Dacă un fond este sub rata minimă timp de patru trimestre consecutive, administratorul pierde autorizația de funcționare, iar activele sunt transferate altui fond.

Beneficii pentru angajator

Pilonul III presupune mai multe beneficii și pentru angajator. Pensia privată facultativă poate reprezenta pentru angajator un instrument eficient de motivare a salariaților și de management al resurselor umane, dar și o soluție avantajoasă din punct de vedere fiscal – deductibilitatea fiscală se ridică la 400 de euro/an pentru fiecare angajat și deductibilitate integrală pentru angajator în cazul contribuțiilor virate la Pilonul III pentru angajat. Astfel, angajatorii au oportunitatea de a-și atrage angajații de partea lor prin oferirea de pachete de pensii private facultative, pentru care beneficiază de deduceri fiscale.

Petru contribuția virată la pensia facultativă nu se plătește impozit

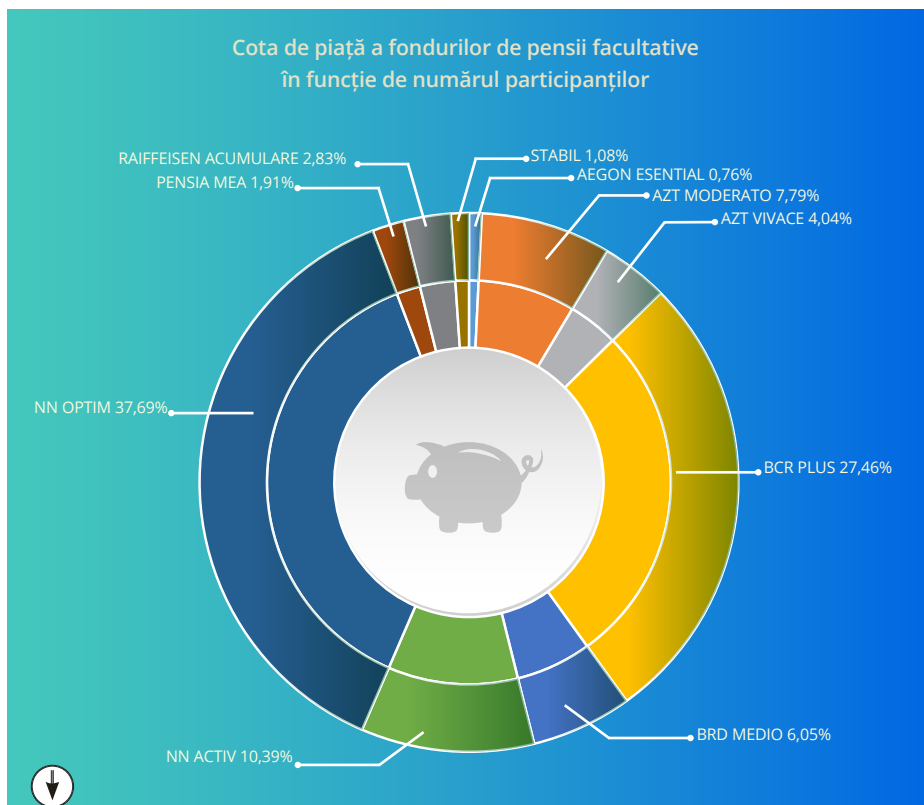
Aderarea la un fond de pensii facultative

Persoanele eligibile își pot alege un fond de pensii facultative pe care îl consideră adecvat. Decizia poate avea la bază prospectarea pieței și analiza prospectelor fondurilor de pensii facultative cu privire la politica de investiții, managementul riscului, comisioane. Există fonduri cu grad de risc ridicat și mediu, adică sumele sunt investite în active cu un grad de risc ridicat sau mediu. Analiza comparativă privind performanțele trecute ale fondurilor se regăsește pe pagina de internet a Autorității de Supraveghere Financiară ([AICF](#)), iar prospectul fiecărui fond de pensii facultative se regăsește pe pagina de internet a fiecărui administrator.

Prospectul schemei de pensii private este un document, elaborat de către administrator și autorizat de către CSSPP/ASF, care cuprinde termenii contractului de administrare și ai schemei de pensii, cum ar fi: obiectivele fondului, modalitatea dobândirii calității de participant la fond, informații privind contribuția la acel fond, informații privind politica de investiții, principiile investiționale și riscurile aferente luate în calcul, regimul fiscal al contribuțiilor participanților, informații privind nivelul și structura cheltuielilor (comisioanele și taxele suportate din contribuții și din activul fondului), modalitățile de transfer la un alt fond de pensii facultative și valoarea penalităților, modalitatea de plată a pensilor ș.a.

SISTEMUL DE PENSII FACULTATIVE, ÎN CIFRE

Sistemul de pensii facultative (Pilonul III) avea la sfârșitul anului 2019 peste 500.000 de participanți, cu aproape 30.000 mai mulți față de finele anului precedent. Valoarea activelor nete cumulate de cele 10 fonduri de pensii facultative se ridica la 2,5 miliarde de lei în decembrie anul trecut și era cu 25% mai mare decât cea consemnată în urmă cu un an.

Sursa: ASF - date valabile în decembrie 2019

Lansat în luna septembrie a anului 2007, sistemul de pensii facultative (Pilonul III) a ajuns să numere 501.123 de participanți la sfârșitul anului trecut. Dintre aceștia, 51,23% erau femei și 48,77% erau bărbați, 6,33% aveau vârsta cuprinsă între 16 și 29 de ani, 40,56% aveau vârsta cuprinsă între 30 și 44 de ani, iar 53,11% aveau peste 45 de ani. Din totalul participanților la Pilonul III, două treimi aveau deschise conturi la două dintre cele 10 fonduri de pensii facultative.

Valoarea unitară a activului net înregistrată de fiecare fond de pensii varia la sfârșitul lunii decembrie 2019 între 23,85 lei și 11,57 lei.

Investițiile fondurilor de pensii facultative

Sumele colectate de fondurile de pensii facultative de la participanți sunt investite în diverse active în scopul obținerii unui randament.

La nivelul Pilonului III, o pondere de 56,42% din active era investită în decembrie 2019 în titluri de stat, active cu grad de risc scăzut, 25,6% în acțiuni și 8,39% în obligațiuni corporative. Diferența până la 100% era investită în titluri de participare – OPCVM (3,06%), depozite bancare (2,5%), obligațiuni municipale (2,01%), obligațiuni ale organismelor străine

neguvernamentale (1,73%), fonduri de mărfuri și metale prețioase (0,25%) și private equity (0,06%).

Plăți de 240 de milioane de lei

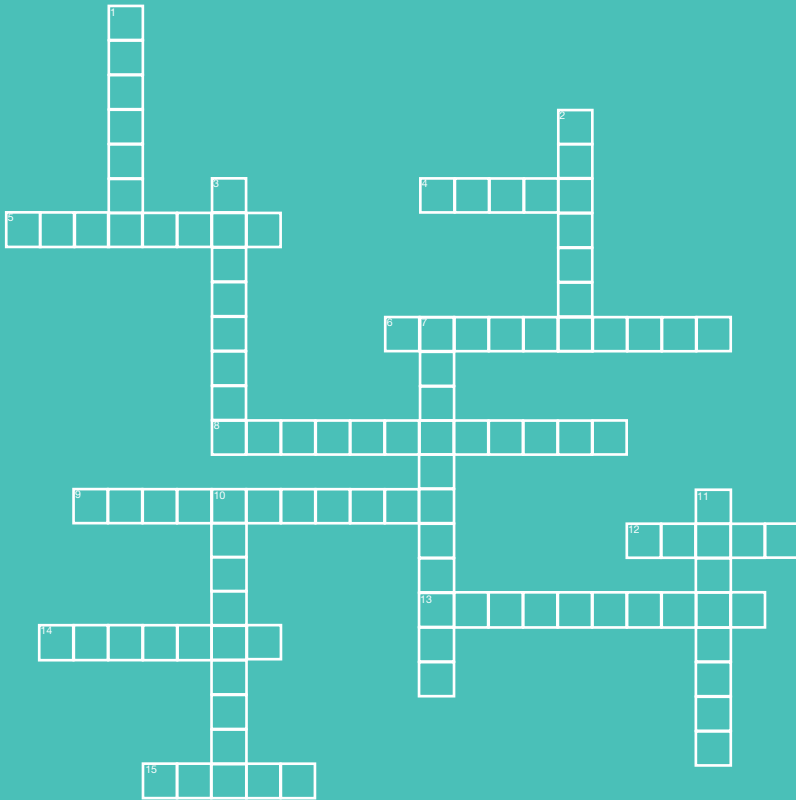
Începând cu luna aprilie 2018, participanții au posibilitatea solicitării activului net atât prin plată unică, cât și prin plată eșalonată. Totalul plăților efectuate până în luna noiembrie a anului trecut s-a ridicat la 239.627.353 de lei, 90% din total reprezentând plăți unice, iar 10% - plăți eșalonate. Până în noiembrie 2019, s-au efectuat 37.619 plăți din fond, 93,5% fiind plăți unice, iar diferența de 6,5% - plăți eșalonate.

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	Societatea de administrare a fondului	Grad de risc	Rata de rentabilitate anualizată
1	AEGON ESENTIAL	AEGON PENSII - SOCIETATE DE ADMINISTRARE A FONDURILOR DE PENSII PRIVATE	mediu	6,33%
2	AZT MODERATO	ALLIANZ-ȚIRIAC PENSII PRIVATE SOCIETATE DE ADMINISTRARE A FONDURILOR DE PENSII PRIVATE	mediu	5,97%
3	AZT VIVACE	ALLIANZ-ȚIRIAC PENSII PRIVATE SOCIETATE DE ADMINISTRARE A FONDURILOR DE PENSII PRIVATE	ridicat	6,35%
4	BCR PLUS	BCR PENSII, SOCIETATE DE ADMINISTRARE A FONDURILOR DE PENSII PRIVATE	mediu	4,12%
5	BRD MEDIO	BRD SOCIETATE DE ADMINISTRARE A FONDURILOR DE PENSII PRIVATE	mediu	4,64%
6	NN ACTIV	NN ASIGURĂRI DE VIAȚĂ	ridicat	5,62%
7	NN OPTIM	NN ASIGURĂRI DE VIAȚĂ	mediu	4,64%
8	PENSIA MEA	CERTINVEST PENSII SOCIETATE DE ADMINISTRARE A FONDURILOR DE PENSII FACULTATIVE	mediu	4,29%
9	RAIFFEISEN ACUMULARE	S.A.I. RAIFFEISEN ASSET MANAGEMENT	mediu	5,89%
10	STABIL	GENERALI SOCIETATE DE ADMINISTRARE A FONDURILOR DE PENSII PRIVATE	mediu	4,82%

ÎNȚELEG ASIGURĂRILE!

Completează corect rebusul.

Orizontală

4. Dacă produc un accident auto, pot să îmi repar mașina dacă am o asigurare
5. Poți fi despăgubit dacă casa îți ia foc și ai o asigurare pentru
6. Când cumpăr o asigurare, trebuie să citesc atent
8. Riscul este
9. Asigurarea de sănătate este o asigurare
12. În cazul în care se produce un risc asigurat, asigurarea despăgubește
13. RCA înseamnă asigurarea de civilă auto.
14. Cu asigurarea de viață îmi protejez
15. Dacă am o asigurare, trebuie să plătesc

Verticală

1. Îți cumperi o asigurare în funcție de tale.
2. Asigurarea este făcută pentru a te
3. Asigurarea te protejează împotriva
7. Asigurarea PAD este o asigurare
10. PAD este o asigurare obligatorie a
11. PAD asigura casa în caz de producere a trei calamități naturale printre care un

4 = casco, 5 = incendii, 6 = contractul, 8 = imprevizibil, 9 = facultativă, 12 = dauna, 13 = răspundere, 14 = familia, 15 = prima, 1 = nevoie, 2 = proteja, 3 = riscului, 7 = riscului, 10 = obligatorie, 11 = locuinței, 12 = dauna, 13 = răspundere, 14 = familia, 15 = prima.

Quiz

1. Acțiunile sunt:

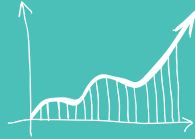
- A. Părți ale capitalului unei societăți
- B. Părți ale bugetului de stat
- C. Instrumente bancare, precum cardurile

2. Fondurile de investiții diversificate investesc în:

- A. Acțiuni
- B. Obligațiuni
- C. Toate cele de deasupra

3. O obligațiune nu este:

- A. Un instrument de investiție
- B. Un titlu de natura datoriei
- C. O garanție

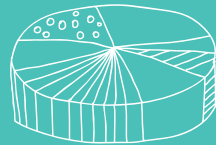

4. Instrumentele financiare derivate:

- A. Au o valoare determinată de evoluțiile viitoare ale activului suport
- B. Stabilesc valoarea viitoare a instrumentului financiar
- C. Sunt variante ale unui instrument financiar

5. Pentru a tranzacționa pe o bursă trebuie:

- A. Să te adresezi unui intermediar – societate de servicii de investiții financiare
- B. Să te duci la bursă
- C. Să te adresezi unei firme de comerț

6. Contul discreționar este:

- A. Un cont pentru care agentul este împuternicit să tranzacționeze în numele tău
- B. Un cont în care ai bani nelimitați puși la dispoziție de agent
- C. Un cont care nu se declară statului

7. Dacă ești acționar, ai dreptul:

- A. De a retrage oricând banii din societate
- B. De a locui în sediile societății
- C. De a participa la adunarea generală a acționarilor

8. Acțiunile pot fi cumpărate de:

- A. Oricine
- B. Cei care sunt deja acționari
- C. Cetățenii străini

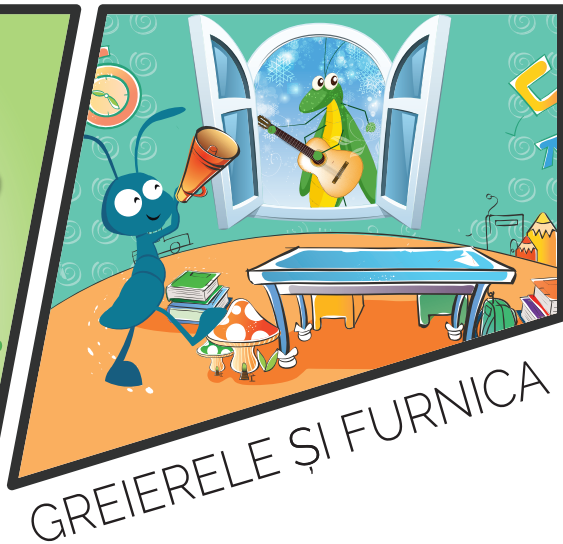
9. Abuzul de piață se produce atunci când:

- A. Tranzacționezi zilnic
- B. Utilizezi informații privilegiate
- C. Ești primul care solicită o tranzacție

10. Indicii bursieri sunt:

- A. Instrumente financiare
- B. Indicatori care îți arată unde să găsești bursa
- C. Ghiduri care te învață despre bursă

GREIERELE ȘI FURNICA

Cu toții știm cum greierele, cântăreț mare și vesel, a stat liniștit toată vara, distrându-se și petrecând, făcând haz de furnica ce muncea din greu să facă provizii bogate pentru iarnă.

Degeaba îi spunea furnica să muncească, greiere cânta și mai cu foc. Când însă a venit iarna și viscolul a început să bată, greierele nu a mai găsit nimic de mâncare și, flămând,

s-a dus la furnică să îi ceară niște boabe de împrumut până la primăvară. Dar furnica, care muncise pentru câmara sa îmbelșugată, nu a vrut să îi dea.

Așa cum a cântat toată vara, l-a pofțit să cânte și iarna.

Astfel, greierele își dă seama mult prea târziu că întotdeauna este bine să pui ceva deoparte pentru vremurile grele.

MORALA?

Fiecare dintre noi poate fi furnica sau greierele. Este important să ne gândim din timp, atunci când suntem în putere, la resursele ce ne vor fi necesare în momentele mai grele și să învățăm importanța planificării financiare a viitorului nostru. Astfel, atunci când va sosi iarna, putem și noi, așa cum a făcut furnica, să ne bucurăm de belșug.

PENSIA PRIVATĂ este instrumentul care te ajută să îți asiguri o astfel de viață la bătrânețe, dar ascultă sfaturile și ai grijă să o construiești din timp.

Dacă strângi atunci când poți munci, după aceea vei fi mai liniștit!

VĂ MULȚUMIM...

Că sunteți alături de noi!

www.asfromania.ro/edu